

NUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO UŽSIENIO VALSTYBĖSE GAUTŲ PAJAMŲ APMOKESTINIMAS IR DEKLARAVIMAS

(deklaruojant 2026 metų ir vėlesnių mokesčių laikotarpių pajamas)

TURINYS

I. ĮVADINĖ DALIS

II. NUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO UŽSIENIO VALSTYBĖSE GAUTŲ PAJAMŲ APMOKESTINIMO GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIU YPATUMAI

1. Kai užsienio valstybėje gautos pajamos neapmokestinamos pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą

2. Kai užsienio valstybėje gautos pajamos apmokestinamos pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą ir nuo jų buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis užsienyje

3. Kai užsienio valstybėje gautos pajamos apmokestinamos pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą ir nuo jų nebuvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis užsienyje

III. NUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO UŽSIENIO VALSTYBĖSE GAUTŲ PAJAMŲ DVIGUBO APMOKESTINIMO NAIKINIMAS LIETUVOJE

4. Kai pajamos gautos užsienio valstybėje, su kuria Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį

4.1. Kai gautos bet kokios rūšies pajamos (išskyrus dividendus, palūkanas ir honorarą)

4.1.1. Su darbo santykiais susijusios pajamos

4.1.2. Nekilnojamojo turto nuomos ir pardavimo pajamos

4.1.3. Finansinių priemonių pardavimo pajamos

4.1.4. Individualios veiklos pajamos

4.1.5. Sporto ir atlikėjo veiklos pajamos

4.1.6. Išmokos valdybos ir stebėtojų tarybos nariams

4.2. Kai gauti dividendai, palūkanos ir honoraras

5. Kai pajamos gautos užsienio valstybėje, su kuria Lietuva nėra sudariusi ir netaiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties

IV. NUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO IŠ UŽSIENIO VALSTYBIŲ PER INVESTICINĘ SĄSKAITĄ GAUTŲ PAJAMŲ DVIGUBO APMOKESTINIMO NAIKINIMAS LIETUVOJE

6. Per investicinę sąskaitą gautų pajamų dvigubo apmokestinimo naikinimas

V. NUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO UŽSIENIO VALSTYBĖSE GAUTŲ PAJAMŲ DEKLARAVIMAS, GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO APSKAIČIAVIMAS IR SUMOKĖJIMAS

7. Pajamų deklaravimas ir gyventojų pajamų mokesčio sumokėjimas

VI. KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

I. ĮVADINĖ DALIS

Šiame leidinyje paaiškinta, kada nuolatiniais Lietuvos gyventojams, gavusiems pajamų užsienio valstybėse, atsiranda prievolė mokėti gyventojų pajamų mokestį Lietuvoje, kaip turi būti naikinamas užsienyje apmokestintų pajamų dvigubas apmokestinimas ir kokia tvarka deklaruojamos pajamos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas) 4 str. 1 punktu, gyventojas laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju, jeigu:

- kalendoriniais metais Lietuvoje turi nuolatinę gyvenamąją vietą, t. y. vietą, kurioje jis faktiškai nuolat gyvena ir kurią išlaiko, arba:

- kalendoriniais metais asmeninių, socialinių arba ekonominių interesų turi daugiau Lietuvoje, negu užsienio valstybėje (pvz.: gyventojas yra išvykęs iš Lietuvos, tačiau Lietuvoje pasilieka jam nuosavybės teise priklausantis nekilnojamas ir (ar) kilnojamas turtas, jo banko sąskaitos, jo šeima lieka gyventi Lietuvoje, iš Lietuvos jis gauna pajamų, Lietuvoje moka socialinio draudimo įmokas ar pan.), arba:

- kalendoriniais metais atvyksta į Lietuvą ir joje ištisai arba su pertraukomis išbūna 183 ar daugiau dienų (pvz., užsienio valstybės gyventojas, atvykęs į Lietuvą dirbti Lietuvos įmonėje, ir kalendoriniais metais Lietuvoje išbuvęs ilgiau kaip 183 dienas), arba:

- kalendoriniais metais atvyksta į Lietuvą ir ištisai arba su pertraukomis dvejas vieną paskui kitą einančiais kalendoriniais metais Lietuvoje išbūna 280 ar daugiau dienų, pirmaisiais metais Lietuvoje ištisai ar su pertraukomis išbuvęs ne mažiau kaip 90 dienų (tuomet abiem buvimo Lietuvoje metais asmuo yra laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju), arba:

- yra Lietuvos Respublikos pilietis, kuris gyvena užsienio valstybėje, tačiau atlyginimas jam mokamas arba jo pragyvenimo užsienio valstybėje išlaidos dengiamos iš Lietuvos Respublikos biudžeto (pvz., užsienio valstybėje esančioje Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje dirbantis Lietuvos Respublikos pilietis).

Pajamos pripažįstamos gautomis, kai gyventojai bet kokia forma (pinigais ar natūra) jas gauna faktiškai. Gyventojų pajamų mokesčio mokestinis laikotarpis sutampa su kalendoriniais metais.

Užsienio valstybėje gautomis pajamomis yra laikomos pajamos, kurias gyventojai gavo iš užsienio vieneto arba užsienio valstybės gyventojų arba kurias jie gavo už užsienio valstybėje vykdomą veiklą (pvz.: už užsienio valstybėje atliekamą samdomą darbą, užsienio valstybėje vykdomą registruotą individualią veiklą ir t. t.).

Atkreiptinas dėmesys, kad asmuo – ne Lietuvos Respublikos pilietis, atvykęs į Lietuvą ir dėl Lietuvoje išbūtų dienų skaičiaus tapęs nuolatiniu Lietuvos gyventoju, tačiau tuo pačiu mokestiniu laikotarpiu laikomas nuolatiniu užsienio valstybės, su kuria Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, gyventoju bei turintis tos užsienio valstybės mokesčių administratoriaus išduotą rezidavimo vietą dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties tikslais patvirtinančią pažymą, pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą neturi mokėti gyventojų pajamų mokesčio nuo iš užsienio gautų pajamų bei neprivalo jų deklaruoti, kadangi tokio asmens pajamų mokesčio objektas yra tik tokios pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje.

II. NUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO UŽSIENIO VALSTYBĖSE GAUTŲ PAJAMŲ APMOKESTINIMO GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIU YPATUMAI

Ar nuolatinis Lietuvos gyventojas privalo į Lietuvos Respublikos biudžetą mokėti gyventojų pajamų mokestį nuo užsienyje gautų pajamų, ar neprivalo, priklauso nuo šių aplinkybių:

- ar iš užsienio valstybės gautos pajamos pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą yra priskiriamos apmokestinamosioms pajamoms ar neapmokestinamosioms pajamoms, ir:

- ar tokios pajamos užsienyje buvo apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu ar jam tapačiu mokesčiu (toliau – gyventojų pajamų mokestis), ar jos buvo neapmokestintos. Jeigu pajamos užsienio valstybėje buvo apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu ir su ta užsienio valstybe Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, turi būti įvertinta, ar dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis tai užsienio valstybei suteikė teisę apmokestinti tokias pajamas.

1. Kai užsienio valstybėje gautos pajamos neapmokestinamos pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą

Jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas užsienyje gavo pajamų, kurios yra neapmokestinamos pajamų mokesčiu pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 str. 1 dalį, tai, neatsižvelgiant į tai, ar nuo tokių pajamų užsienio valstybėje buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis, ar ne, gyventojų pajamų mokesčio nuo tokių pajamų gyventojas Lietuvoje neturi mokėti.

Pavyzdys.

Nuolatinis Lietuvos gyventojas gauna pensiją iš užsienio valstybės valstybinio fondo. Gyventojų pajamų mokesčio nuo tokios pensijos gyventojas Lietuvoje neturi mokėti, kadangi pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 str. 1 dalies 17 punktą tokia pensija yra priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms. Taip pat gyventojas neprivalo pensijos deklaruoti, nes tokia pensija yra neapmokestinamosios nedeclaruojamos pajamos.

2. Kai užsienio valstybėje gautos pajamos apmokestinamos pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą ir nuo jų buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis užsienyje

Jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas užsienyje gavo pajamų, kurios buvo apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu užsienyje, o dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis (jeigu su tokia užsienio valstybe Lietuva yra sudariusi ir taiko sutartį) tai užsienio valstybei suteikė teisę apmokestinti tokias pajamas ir tokios pajamos yra apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą, Lietuvoje yra naikinamas tokių pajamų dvigubas apmokestinimas. Atsižvelgiant į tai, kokioje užsienio valstybėje nuolatinis Lietuvos gyventojas gavo pajamų bei kokios rūšies pajamų jis gavo, pajamų dvigubas apmokestinimas naikinamas jas atleidžiant nuo pajamų mokesčio arba nuo tokių pajamų užsienyje sumokėtą gyventojų pajamų mokestį atskaitant iš pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą apskaičiuotos mokėtinios gyventojų pajamų mokesčio nuo tokių pajamų sumos.

3. Kai užsienio valstybėje gautos pajamos apmokestinamos pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą ir nuo jų nebuvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis užsienyje

Jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas užsienyje gavo pajamų, kurios yra apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą ir gyventojų pajamų mokestis nuo tokių pajamų užsienyje nebuvo sumokėtas (išskaičiuotas) (išskyrus atvejus, kai pajamos gautos užsienio valstybėje, su kuria Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, ir tokios pajamos buvo neapmokestintos užsienio valstybėje dėl jos vidaus mokesčių įstatymuose pajamoms nustatytų mokesčio lengvatų), nuolatinis Lietuvos gyventojas gyventojų pajamų mokestį privalo sumokėti Lietuvoje Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatyta tvarka.

III. NUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO UŽSIENIO VALSTYBĖSE GAUTŲ PAJAMŲ DVIGUBO APMOKESTINIMO NAIKINIMAS LIETUVOJE

4. Kai pajamos gautos užsienio valstybėje, su kuria Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį

Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis su šiomis užsienio valstybėmis: Airija, Andoros Kunigaikštystė, Armėnija, Austrija, Azerbaidžanu, Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė, Estija, Graikija, Sakartvelu (Gruzija), Indija, Islandija, Ispanija, Italija, Izraeliu, Japonija, Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, Jungtiniais Arabų Emyratais, Kanada, Kazachstano Respublika, Kinija, Kipru, Kirgizija, Korėja, Kosovu, Kroatija, Kuveitu, Latvija, Lenkija, Lichtenšteinu, Liuksemburgu, Makedonija, Malta, Maroku, Meksika, Moldova, Nyderlandais, Norvegija, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, San Marinu, Serbija, Singapūru, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Šveicarija, Turkija, Turkmėnistanu, Ukraina, Uzbekistano Respublika, Vengrija ir Vokietija.

4.1. Kai gautos bet kokios rūšies pajamos (išskyrus dividendus, palūkanas ir honorarą)

Nuolatinis Lietuvos gyventojas, gavęs bet kokios rūšies pajamų (išskyrus dividendus, palūkanas ir honorarą) užsienio valstybėje, su kuria Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, gyventojų pajamų mokesčio Lietuvoje neturi mokėti, jeigu nuo tokių pajamų užsienio valstybėje pagal jos vidaus mokesčių įstatymus buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis ir jeigu dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis tai užsienio valstybei suteikė teisę apmokestinti tokias pajamas. Tam, kad Lietuvoje nereikėtų mokėti pajamų mokesčio, gyventojas turi turėti dokumentą (kuris gali būti išduotas darbdavio ar kito asmens užsienio valstybėje) apie gautas pajamas ir nuo jų užsienio valstybėje sumokėtą gyventojų pajamų mokesčio sumą.

Jeigu nuolatinio Lietuvos gyventojų užsienio valstybėje gautos pajamos (išskyrus dividendus, palūkanas ir honorarą) buvo neapmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu toje užsienio valstybėje

dėl jos vidaus mokesčių įstatymuose pajamoms nustatytų mokesčio lengvatų (pvz., nuolatinis Lietuvos gyventojas užsienio valstybėje gavo mažesnę pajamų sumą negu toje valstybėje gyventojams nustatytas neapmokestinamasis pajamų dydis, todėl gyventojų pajamų mokestis užsienio valstybėje neturėjo būti mokamas), tokios pajamos neapmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu ir Lietuvoje. Deklaruodamas tokias pajamas gyventojas prie Pajamų mokesčio deklaracijos turi pridėti dokumentą apie užsienio valstybėje gautas pajamas. Tačiau, jeigu nuolatinio Lietuvos gyventojas užsienio valstybėje gautos pajamos buvo neapmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu toje užsienio valstybėje dėl to, kad tokios pajamos užsienio valstybėje pagal jos vidaus mokesčių įstatymus yra priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms arba nelaikomos pajamomis, laikytina, kad šios pajamos nebuvo apmokestintos užsienio valstybėje, todėl nuo jų gyventojas turi sumokėti gyventojų pajamų mokestį Lietuvoje Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatyta tvarka.

Jeigu nuolatinio Lietuvos gyventojas pajamos buvo apmokestintos užsienio valstybėje pagal jos vidaus mokesčių įstatymus, bet pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatas ši užsienio valstybė neturėjo teisės apmokestinti tokių pajamų, tuomet šios pajamos neatleidžiamos nuo gyventojų pajamų mokesčio Lietuvoje. Gyventojų pajamų mokestį, kuris buvo sumokėtas užsienio valstybėje ne pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatas, nuolatinis Lietuvos gyventojas pats turi susigrąžinti iš užsienio valstybės biudžeto, kreipdamasis į užsienio valstybės mokesčių administratorių.

4.1.1. Su darbo santykiais susijusios pajamos

Nuolatinio Lietuvos gyventojas iš užsienio valstybių ar už darbą užsienio valstybėse gautų su darbo santykiais susijusių pajamų apmokestinimą reglamentuoja Lietuvos su atitinkama užsienio valstybe sudarytos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 15 straipsnio (Samdomas darbas) nuostatos.

- *Kai nuolatinis Lietuvos gyventojas, su užsienio valstybės įmone – tos užsienio valstybės rezidente – sudaręs darbo sutartį, dirba užsienio valstybėje*

Vadovaujantis dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 15 str. 1 dalimi, su darbo santykiais susijusias pajamas, kurias už užsienio valstybėje atliekamą samdomą darbą nuolatinis Lietuvos gyventojas gauna iš užsienio įmonės, apmokestinti turi teisę užsienio valstybė. Jeigu nuo tokių su darbo santykiais susijusių pajamų užsienio valstybėje pagal jos vidaus mokesčių įstatymus išskaičiuojamas gyventojų pajamų mokestis, nuolatiniam Lietuvos gyventojui nuo jų sumos nereikia mokėti gyventojų pajamų mokesčio Lietuvoje, kadangi, naikinant dvigubą apmokestinimą Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 37 straipsnyje nustatyta tvarka, tokios su darbo santykiais susijusios pajamos yra atleidžiamos nuo gyventojų pajamų mokesčio. Tačiau gyventojas turi turėti dokumentą, įrodantį, kad nuo jo uždirbtų pajamų užsienio valstybėje buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis, ir šį dokumentą privalo pateikti kartu su Pajamų mokesčio deklaracija.

- *Kai nuolatinis Lietuvos gyventojas, su užsienio valstybės įmone sudaręs darbo sutartį, dirba Lietuvoje*

Pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 15 str. 1 dalies nuostatas su darbo santykiais susijusios pajamos, kurias nuolatinis Lietuvos gyventojas, su užsienio įmone sudaręs darbo sutartį, už darbą Lietuvoje gauna iš užsienio įmonės, apmokestinamos tik Lietuvoje Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatyta tvarka.

Kai nuolatinis Lietuvos gyventojas dirba užsienio įmonės nuolatinėje buveinėje Lietuvoje, prievolė išskaičiuoti gyventojų pajamų mokestį nuo gyventojui išmokamų su darbo santykiais susijusių pajamų (pagal mokesčio mokėjimo Lietuvoje tvarką priskiriamų A klasės pajamoms) ir jas deklaruoti tenka užsienio įmonės nuolatinėi buveinei Lietuvoje.

Jeigu užsienio įmonė nevykdo ūkinės veiklos per nuolatinę buveinę Lietuvoje, sumokėti gyventojų pajamų mokestį nuo iš užsienio įmonės už darbą Lietuvoje gautų su darbo santykiais susijusių pajamų turi pats nuolatinis Lietuvos gyventojas.

Jeigu nuolatiniam Lietuvos gyventojui už darbą Lietuvoje išmokėtas su darbo santykiais susijusias pajamas užsienio įmonė apmokestino pagal savo vidaus mokesčių įstatymus, nuolatinis Lietuvos gyventojas neturi teisės naikinti tokių su darbo santykiais susijusių pajamų dvigubo apmokestinimo Lietuvoje, kadangi užsienio valstybė apmokestino šias pajamas, nesilaikydama dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatų. Nuolatinis Lietuvos gyventojas turi teisę susigrąžinti į užsienio valstybės biudžetą sumokėtą gyventojų pajamų mokestį ir pats kreiptis į tos užsienio valstybės mokesčių administratorių.

- *Kai nuolatinis Lietuvos gyventojas dirba Lietuvos įmonės nuolatinėje buveinėje užsienio valstybėje*

Dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 15 str. 2 dalis suteikia teisę užsienio valstybei apmokestinti su darbo santykiais susijusias pajamas, kurias nuolatinis Lietuvos gyventojas gauna už darbą Lietuvos įmonės nuolatinėje buveinėje, registruotoje užsienio valstybėje. Jeigu užsienio valstybėje tokio gyventojų uždirbtos pajamos apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu, Lietuvoje, naikinant dvigubą apmokestinimą, jos atleidžiamos nuo gyventojų pajamų mokesčio. Lietuvos įmonė, vykdanči veiklą per nuolatinę buveinę užsienio valstybėje, mokesčiniu laikotarpiu (o ne jam pasibaigus) turi teisę pati naikinti užsienyje gyventojų pajamų mokesčiu apmokestintų savo darbuotojo – nuolatinio Lietuvos gyventojų su darbo santykiais susijusių pajamų dvigubą apmokestinimą.

- *Kai nuolatinis Lietuvos gyventojas – Lietuvos įmonės, kuri nevykdo veiklos per nuolatinę buveinę užsienio valstybėje, darbuotojas dirba užsienio valstybėje*

Su darbo santykiais susijusias pajamas, kurias už darbą užsienio valstybėje iš Lietuvos įmonės gauna jos darbuotojas – nuolatinis Lietuvos gyventojas, vadovaujantis dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 15 str. 2 dalimi, gali būti apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu užsienio valstybėje tik tuo atveju, jeigu toks gyventojas bet kuriuo dvylikos mėnesių laikotarpiu ištaisai arba su pertraukomis toje užsienio valstybėje išbūna 183 dienas arba ilgiau.

Tačiau, jeigu Lietuvos įmonė su užsienio įmone sudariusi personalo nuomos sutartį, pagal šią sutartį perleidžia savo darbuotojus užsienio įmonei ir tokie darbuotojai dirba užsienio valstybėje, jų iš Lietuvos įmonės gaunamos su darbo santykiais susijusias pajamas gali būti apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu užsienio valstybėje nuo pirmosios darbo dienos.

Jeigu nuolatinio Lietuvos gyventojų su darbo santykiais susijusias pajamas, gautas iš Lietuvos įmonės už darbą užsienio valstybėje, buvo apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu užsienio valstybėje vadovaujantis dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatomis, tokios pajamos, naikinant jų dvigubą apmokestinimą, pagal GPMĮ 37 straipsnį neapmokestinamos pajamų mokesčiu Lietuvoje.

4.1.2. Nekilnojamojo turto pardavimo ir nuomos pajamos

Dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 6 str. (Pajamos iš nekilnojamojo turto) 1 dalies nuostatos suteikia teisę užsienio valstybei apmokestinti gyventojų pajamų mokesčiu nuolatinio Lietuvos gyventojų už toje užsienio valstybėje esančio nekilnojamojo turto, nuosavybės teise priklausančio šiam gyventojui, nuomą gautas pajamas. Jeigu tokios pajamos buvo apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu užsienio valstybėje pagal jos vidaus mokesčių įstatymus, nuo jų gyventojui nereikia mokėti gyventojų pajamų mokesčio Lietuvoje.

Pavyzdys.

Nuolatiniam Lietuvos gyventojui nuosavybės teise priklauso užsienio valstybėje, su kuria Lietuva taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, esantis nekilnojamas turtas, kurį gyventojas nuomoja tos užsienio valstybės įmonei. Užsienio valstybės įmonė nuo nuolatiniam Lietuvos gyventojui už nekilnojamojo turto nuomą išmokėtų sumų, vadovaudamasi savo vidaus mokesčių įstatymų nuostatomis, išskaičiavo gyventojų pajamų mokesčių. Jeigu pagal Lietuvos ir tos užsienio valstybės dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį užsienio valstybė turi teisę apmokestinti tokias nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamas ir jas apmokestina, naikinant pajamų dvigubą apmokestinimą pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą, tokios pajamos atleidžiamos nuo gyventojų pajamų mokesčio Lietuvoje.

Užsienio valstybėje esančio nekilnojamojo turto, nuosavybės teise priklausančio nuolatiniam Lietuvos gyventojui, pardavimo pajamas pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 13 str. (Turto vertės padidėjimo pajamos) 1 dalies nuostatas turį teisę apmokestinti užsienio valstybė. Jeigu tokios pajamos buvo apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu užsienio valstybėje pagal jos vidaus mokesčių įstatymus, nuo jų gyventojui nereikia mokėti gyventojų pajamų mokesčio Lietuvoje.

Kai nuolatinis Lietuvos gyventojas parduoda Europos ekonominės erdvės valstybėje jam priklausančią nekilnojamojo turto ir už tokio turto pardavimą gautoms pajamoms taikomos GPMĮ 17 str. 1 dalyje nustatytos mokesčio lengvatos (pvz., nekilnojamas turtas išlaikytas ilgiau kaip 5 metus iki jo pardavimo), nesvarbu, ar nuo tokių pajamų buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokesčių užsienyje, ar nebuvo, tokios pajamos pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms.

4.1.3. Finansinių priemonių pardavimo pajamos

Pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 13 straipsnį (Kapitalo prieaugio pajamos) nuolatinio Lietuvos gyventojų už finansinių priemonių pardavimą gautas pajamos apmokestinamos

gyventojų pajamų mokesčiu tik Lietuvoje (t. y. pajamų gavėjo rezidavimo valstybėje) pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatas, išskyrus atvejus, kai parduodamos įmonės akcijos, kurių daugiau kaip 50 proc. vertės sudaro užsienio valstybėje esantis nekilnojamasis turtas. Nuolatinio Lietuvos gyventojų gautos pajamos už akcijų, kurių daugiau kaip 50 proc. vertės sudaro užsienio valstybėje esantis nekilnojamasis turtas, pardavimą gali būti apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu toje užsienio valstybėje, kurioje toks nekilnojamasis turtas yra (jeigu tai numatyta tos užsienio valstybės vidaus mokesčių įstatymuose).

Jeigu ne per investicinę sąskaitą gautos pajamos už akcijų, kurių daugiau kaip 50 proc. vertės sudaro užsienio valstybėje esantis nekilnojamasis turtas, pardavimą buvo apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu užsienio valstybėje pagal jos vidaus mokesčių įstatymus, naikinant tokių pajamų dvigubą apmokestinimą, šios pajamos neapmokestinamos Lietuvoje.

4.1.4. Individualios veiklos pajamos

Pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 14 straipsnį (Pajamos iš individualios savarankiškos veiklos) užsienio valstybė turi teisę gyventojų pajamų mokesčiu apmokestinti nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos pajamas tik tuo atveju, jeigu toks gyventojas vykdo individualią veiklą per nuolatinę bazę užsienio valstybėje (apmokestinamos tik per tą nuolatinę bazę gautos pajamos). Nuolatinis Lietuvos gyventojas neprivalo mokėti gyventojų pajamų mokesčio Lietuvoje nuo užsienio valstybėje gyventojų pajamų mokesčiu apmokestintų individualios veiklos pajamų, kurios buvo gautos gyventojui vykdant užsienio valstybėje registruotą individualią veiklą, kadangi tokios pajamos, naikinant jų dvigubą apmokestinimą, atleidžiamos nuo gyventojų pajamų mokesčio Lietuvoje.

4.1.5. Sporto ir atlikėjo veiklos pajamos

Nuolatinio Lietuvos gyventojų už užsienio valstybėje atliekamą sporto ar atlikėjo veiklą gautos pajamos, vadovaujantis dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 17 straipsnio (Atlikėjai ir sportininkai) nuostatomis, gali būti apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu toje užsienio valstybėje. Jeigu tokios pajamos buvo apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu užsienio valstybėje pagal jos vidaus mokesčių įstatymus, naikinant tokių pajamų dvigubą apmokestinimą, gyventojui nuo tokių pajamų nereikia mokėti gyventojų pajamų mokesčio Lietuvoje.

4.1.6. Išmokos valdybos ir stebėtojų tarybos nariams

Nuolatinio Lietuvos gyventojų – valdybos ar stebėtojų tarybos nario iš užsienio įmonės gautos tantjemos ir kitos išmokos už vykdytas valdymo funkcijas pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 16 straipsnį (Direktorių atlyginimai) gali būti apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu toje užsienio valstybėje. Jeigu tokios pajamos buvo apmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu užsienio valstybėje pagal jos vidaus mokesčių įstatymus, naikinant tokių pajamų dvigubą apmokestinimą, gyventojui nuo tokių pajamų nereikia mokėti gyventojų pajamų mokesčio Lietuvoje.

4.2. Kai gauti dividendai, palūkanos ir honoraras

Nuolatinis Lietuvos gyventojas užsienio valstybėje, su kuria Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, gavęs dividendus, palūkanas ir honorarą, nuo kurio užsienio valstybėje buvo išskaičiuotas gyventojų pajamų mokestis, iš pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą apskaičiuotos gyventojų pajamų mokesčio nuo tokių pajamų sumos gali atskaityti užsienyje išskaičiuotą gyventojų pajamų mokesčio sumą, kurią užsienio valstybė turėjo teisę imti remdamasi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatomis. Gyventojas turi turėti dokumentą (kuris gali būti išduotas dividendus, palūkanas ar honorarą išmokėjusio asmens arba kito asmens užsienio valstybėje) apie gautas pajamas ir nuo jų užsienio valstybėje sumokėtą gyventojų pajamų mokesčio sumą.

Iš pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą apskaičiuotos gyventojų pajamų mokesčio nuo užsienio valstybėje gautų pajamų sumos atskaitoma ne visa užsienio valstybėje sumokėta gyventojų pajamų mokesčio suma, o tik tokia suma, kuri neviršija Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatyta tvarka apskaičiuotos gyventojų pajamų mokesčio nuo užsienio valstybėje gautų pajamų sumos.

Kai dividendus, palūkanas ir honorarą nuolatinis Lietuvos gyventojas gauna iš užsienio valstybės, su kuria Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatos leidžia atskaityti didesnę toje užsienio valstybėje sumokėto gyventojų pajamų mokesčio sumą, negu tokias pajamas leidžia apmokestinti dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatos, tai gyventojas gali atskaityti tik tokią užsienio valstybėje sumokėtą gyventojų pajamų mokesčio sumą, kurią ta užsienio valstybė turėjo teisę imti remdamasi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatomis.

Pavyzdys.

Nuolatinis Lietuvos gyventojas gavo dividendų iš užsienio valstybės, su kuria Lietuva taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, įmonės. Nuo nuolatiniam Lietuvos gyventojui išmokėtų dividendų pagal tos užsienio valstybės vidaus mokesčių įstatymus buvo išskaičiuotas 20 proc. gyventojų pajamų mokestis. Lietuvos ir tos užsienio valstybės dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 10 straipsnyje (Dividendai) nustatyta, kad užsienio valstybės įmonės nuolatiniam Lietuvos gyventojui išmokami dividendai toje užsienio valstybėje gali būti apmokestinami ne didesniu kaip 10 proc. mokesčio tarifu. Nuo iš užsienio valstybės įmonės gautų dividendų pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą apskaičiuoto gyventojų pajamų mokesčio nuolatinis Lietuvos gyventojas gali atskaityti ne didesniu negu 10 proc. gyventojų pajamų mokesčio tarifu toje užsienio valstybėje sumokėtą gyventojų pajamų mokestį. Kadangi dividendai pagal Gyventojų pajamų mokestį apmokestinami taikant 15 proc. mokesčio tarifą, gyventojas nuo iš užsienio valstybės gautų dividendų Lietuvoje turi sumokėti 5 proc. gyventojų pajamų mokestį. Ne pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatas užsienio įmonės išskaičiuotą gyventojų pajamų mokestį nuo dividendų (t. y. 10 proc. permokėtą gyventojų pajamų mokestį) nuolatinis Lietuvos gyventojas, kreipdamasis į tos užsienio valstybės mokesčių administratorių, turi teisę susigrąžinti iš tos užsienio valstybės biudžeto.

Taikomose dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartyse yra nustatyti gyventojams išmokamų dividendų, palūkanų ir honorarų apmokestinimo prie pajamų šaltinio tokie maksimalūs tarifai:

Valstybė, su kuria taikoma sutartis	Sutartis taikoma nuo	Mokesčio tarifas		
		Dividendams	Palūkanoms	Honorarui
Airija	1999 01 01	15	10	0*
Andoros Kunigaikštystė	2025 01 01	10	10	0
Armėnija	2002 01 01	15	10	10
Azerbaidžanas	2005 01 01	10	10	10
Austrija	2006 01 01	15	10	10
Belgija	2004 01 01	15	10	0*
Bulgarija	2007 01 01	10	10	10
Čekija	1996 01 01	15	10	10
Danija	1994 01 01	15	10	0*
Estija	2006 01 01	15	10	10
Graikija	2006 01 01	15	10	10
Sakartvelu (Gruzija)	2005 01 01	15	10	10
Indija	2013 01 01	15	10	10
Italija	2000 01 01	15	10	0*
Islandija	2000 01 01	15	10	0*
Ispanija	2004 01 01	15	10	0*
Izraelis	2007 01 01	10	10	10
Japonija	2019 01 01	10	10	0
Jungtinės Amerikos Valstijos	2000 01 01	15	10	10
Jungtinė Karalystė	2002 01 01	15	10	0*
Jungtiniai Arabų Emyratai	2015 01 01	5	0	5
Kanada	1998 01 01	15	10	0*
Kazachstano Respublika	1998 01 01	15	10	10
Kinija	1997 01 01	10	10	10
Kipras	2015 01 01	5	0	5
Kirgizija	2014 01 01	15	10	10

Korėja	2008 01 01	10	10	10
Kosovas	2022 01 01	15	10	0
Kroatija	2002 01 01	15	10	10
Kuveitas	2018 01 01	15	10	10
Latvija	1995 01 01	15	0	0
Lenkija	1995 01 01	15	10	10
Lichtenšteinas	2021 01 01	15	10	0
Liuksemburgas	2007 01 01	15	10	0*
Malta	2005 01 01	15	10	10
Makedonija	2009 01 01	10	10	10
Meksika	2013 01 01	15	10	10
Moldova	1999 01 01	10	10	10
Marokas	2023 01 01	10	10	10
Nyderlandai	2001 01 01	15	10	0*
Norvegija	1994 01 01	15	10	0*
Portugalija	2004 01 01	10	10	10
Prancūzija	1997 01 01	15	10	0*
Rumunija	2003 01 01	10	10	10
San Marinas	2025 01 01	10	10	0
Singapūras	2005 01 01	10	10	7,5
Serbija	2010 01 01	10	10	10
Slovakija	2003 01 01	10	10	10
Slovėnija	2003 01 01	15	10	10
Suomija	1994 01 01	15	10	0*
Švedija	1994 01 01	15	10	0*
Šveicarija	2003 01 01	15	10	0*
Turkija	2001 01 01	10	10	10
Turkmėnistanas	2015 01 01	10	10	10
Ukraina	1998 01 01	15	10	10
Uzbekistano Respublika	2003 01 01	10	10	10
Vengrija	2005 01 01	15	10	0*
Vokietija	1995 01 01	15	10	10

* 0 proc. mokesčio tarifas honorarams apmokestinti taikomas nuo 2019 m. sausio 1 d., pradėjus taikyti Lietuvos ir Japonijos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatas, pakeitusias Lietuvos su užsienio valstybėmis jau taikomas dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, kuriose buvo įtvirtintos nuostatos dėl mažesnio tarifo taikymo honorarams ar atsisakymo apmokestinti honorarus prie pajamų šaltinio bent vienoje iš mokesčių sutarčių su užsienio valstybe – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos nare.

Jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas tuo pačiu mokesčiu laikotarpiu gavo pajamų keliose užsienio valstybėse, tai atskaitoma gyventojų pajamų mokesčio suma apskaičiuojama atskirai nuo kiekvienoje užsienio valstybėje gautų pajamų.

4.3. Kai pajamos gautos iš Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės

Nuolatinių Lietuvos gyventojų nuo 2023 m. sausio 1 d. iš Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės (toliau – Jungtinė Karalystė) gautoms pajamoms taikant Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo IV skyriaus (t. y. 16–21 straipsnių) nuostatas, Jungtinė Karalystė nelaikytina Europos ekonominės erdvės valstybe.

Pavyzdžiui, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 str. 1 dalies 28, 53 ir 54 punktuose nurodytas sąlygas atitinkančio Jungtinėje Karalystėje esančio nekilnojamojo turto, priklausančio nuolatiniam Lietuvos gyventojui, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamos, gautos 2023 metais ir vėlesniais mokesčiais laikotarpiais, nepriskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms.

Lietuva su Jungtine Karalyste yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį (kurios taikymas nesikeičia dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos), todėl nuolatinių

Lietuvos gyventojų Jungtinėje Karalystėje gautų pajamų apmokestinimui taikomos šios sutarties nuostatos.

Naikinant nuolatinių Lietuvos gyventojų iš Jungtinės Karalystės gautų pajamų dvigubą apmokestinimą, taikomos Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 37 straipsnio nuostatos kaip pajamoms, gautoms užsienio valstybėje, su kuria Lietuva taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį.

5. Kai pajamos gautos iš užsienio valstybės, su kuria Lietuva nėra sudariusi ir netaiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties

Nuolatinis Lietuvos gyventojas iš užsienio valstybės, su kuria Lietuva nėra sudariusi ir netaiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties, ir kuri neįtraukta į Tikslinių teritorijų sąrašą (patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 344), gavęs bet kokios rūšies pajamų, nuo kurių užsienio valstybėje pagal jos vidaus mokesčių įstatymus buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis, tokio mokesčio sumą gali atskaityti iš pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme apskaičiuotos gyventojų pajamų mokesčio sumos. Atskaitoma tik tokia užsienio valstybėje sumokėta gyventojų pajamų mokesčio suma, kuri neviršija Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatyta tvarka apskaičiuotos gyventojų pajamų mokesčio nuo užsienio valstybėje gautų pajamų sumos.

Naikindamas tokių pajamų dvigubą apmokestinimą, gyventojas turi turėti užsienio valstybės mokesčių administratoriaus patvirtintą dokumentą apie toje užsienio valstybėje gautas pajamas ir nuo jų sumokėtą gyventojų pajamų mokesčio sumą (kurį privalo pateikti kartu su Pajamų mokesčio deklaracija).

Pavyzdys.

Nuolatinis Lietuvos gyventojas iš užsienio valstybės, kuri neįtraukta į Tikslinių teritorijų sąrašą ir su kuria Lietuva nėra sudariusi ir netaiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties, įmonės (ne iš darbdavio) 2026 metais gavo 10 000 Eur autorinį atlyginimą, nuo kurio toje užsienio valstybėje buvo išskaičiuotas 20 proc. (t. y. 2 000 Eur) gyventojų pajamų mokestis.

Tarkime, kad gyventojas 2026 metais Lietuvoje gavo darbo užmokestį – 45 000 Eur (jokių kitos rūšies pajamų, išskyrus darbo užmokestį ir autorinį atlyginimą, gyventojas 2026 metais negavo).

Apskaičiuojame pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą mokėtiną gyventojų pajamų mokestį nuo autorinio atlyginimo, kuris gautas ne iš darbdavio: jeigu autorinio atlyginimo suma neviršija 12 vidutinių darbo užmokesčių (toliau – VDU) dydžio sumos (27 745,80 Eur), tai šioms pajamoms taikomas 15 proc. mokesčio tarifas; $10\,000 \times 0,15 \text{ proc.} = 1\,500 \text{ Eur}$.

Kadangi ne iš darbdavio gautas autorinis atlyginimas, neviršijantis 12 VDU dydžio sumos, Lietuvoje apmokestinamas 15 proc. mokesčio tarifu, ir šis autorinis atlyginimas užsienio valstybėje buvo apmokestintas didesniu negu 15 proc. gyventojų pajamų mokesčio tarifu, gyventojui, naikinant tokio autorinio atlyginimo dvigubą apmokestinimą, Lietuvoje nereikia mokėti gyventojų pajamų mokesčio, tačiau iš užsienio valstybės gauto autorinio atlyginimo sumą kartu su darbo užmokesčio suma gyventojas privalo deklaruoti bei prie 2026 metų Pajamų mokesčio deklaracijos pridėti tokios užsienio valstybės mokesčių administratoriaus patvirtintą dokumentą apie gyventojų pajamų mokesčio nuo autorinio atlyginimo sumokėjimą užsienio valstybėje.

Šiame pavyzdyje nurodytai darbo užmokesčio pajamų sumai taikytinas 20 proc. gyventojų pajamų mokesčio tarifas.

Jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas tuo pačiu mokestiniu laikotarpiu gavo pajamų keliose užsienio valstybėse, tai atskaitoma gyventojų pajamų mokesčio suma apskaičiuojama atskirai nuo kiekvienoje užsienio valstybėje gautų pajamų.

IV. NUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO IŠ UŽSIENIO VALSTYBIŲ PER INVESTICINĘ SĄSKAITĄ GAUTŲ PAJAMŲ DVIGUBO APMOKESTINIMO NAIKINIMAS LIETUVOJE

6. Per investicinę sąskaitą gautų pajamų dvigubo apmokestinimo naikinimas

Per investicinę sąskaitą gautoms pajamoms priskiriamos už investicinės sąskaitos lėšomis įsigytus finansinius produktus šios gyventojas gautos pajamos:

- palūkanos ir kitos pajamos, gautos už Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 12¹ str. 1 dalyje nurodytus finansinius produktus, išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno;

- pajamos, gautos pardavus ar kitaip perleidus nuosavybėn Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 12¹ str. 1 dalyje nurodytus finansinius produktus.

Prievolė apskaičiuoti gyventojų pajamų mokestį nuo per investicinę sąskaitą gautų pajamų nuolatiniam Lietuvos gyventojui atsiranda tik tuo atveju, kai gyventojas išsiima lėšas iš tokios sąskaitos (įskaitant atvejus, kai uždaroma investicinė sąskaita, arba tokia sąskaita nebelaikoma investicine, arba gyventojas – sąskaitos savininkas mokestiniu laikotarpiu tampa nenuolatinis Lietuvos gyventojas).

Apmokestinamosioms pajamoms priskiriamos iš investicinės sąskaitos gyventojas išsiimtos lėšos (ar jų dalis), viršijančios lėšų išsiėmimo dieną investicinėje sąskaitoje buvusią įnašo sumą. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, per investicinę sąskaitą gavęs pajamų iš užsienio valstybės, kuri neįtraukta į Tikslinių teritorijų sąrašą, jeigu nuo tokių pajamų užsienio valstybėje buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis (kai su ta užsienio valstybe Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, tai pajamos toje užsienio valstybėje turėjo būti apmokestintos pagal šios sutarties nuostatas), užsienyje sumokėto gyventojų pajamų mokesčio sumą gali atskaityti iš pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą nuo tokių pajamų apskaičiuotos gyventojų pajamų mokesčio sumos (atskaitoma tik tokia užsienio valstybėje sumokėta gyventojų pajamų mokesčio suma, kuri neviršija Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatyta tvarka apskaičiuotos gyventojų pajamų mokesčio nuo užsienio valstybėje gautų pajamų sumos). Naikindamas per investicinę sąskaitą gautų pajamų dvigubą apmokestinimą, gyventojas turi turėti dokumentą, įrodantį, kad užsienio valstybėje buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis (tokį dokumentą privalu pateikti kartu su Pajamų mokesčio deklaracija).

Jeigu nuolatinio Lietuvos gyventojas per investicinę sąskaitą gautoms pajamoms priskiriamos keliose užsienio valstybėse gautos pajamos, atskaitytina gyventojų pajamų mokesčio suma apskaičiuojama atskirai nuo kiekvienoje valstybėje gautų pajamų.

Atkreiptinas dėmesys, kad nuolatinio Lietuvos gyventojas nuo per investicinę sąskaitą gautų pajamų užsienio valstybėje sumokėtas gyventojų pajamų mokestis, naikinant pajamų dvigubą apmokestinimą, gali būti atskaitomas neatsižvelgiant į mokestinį laikotarpį, kuriuo jis buvo sumokėtas toje užsienio valstybėje. Nuo per investicinę sąskaitą gautų pajamų užsienio valstybėje sumokėtas gyventojų pajamų mokestis atskaitomas iš pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą nuo tokių pajamų apskaičiuotos gyventojų pajamų mokesčio sumos tą mokestinį laikotarpį, kuriuo gyventojas išsiima šias pajamas iš investicinės sąskaitos ir jas deklaruoja Pajamų mokesčio deklaracijoje (nesvarbu, kad gyventojų pajamų mokestis užsienio valstybėje buvo sumokėtas ankstesniu mokestiniu laikotarpiu).

V. NUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO IŠ UŽSIENIO VALSTYBIŲ GAUTŲ PAJAMŲ DEKLARAVIMAS, GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO APSKAIČIAVIMAS IR SUMOKĖJIMAS

7. Pajamų deklaravimas ir gyventojų pajamų mokesčio sumokėjimas

Nuolatinio Lietuvos gyventojas iš užsienio valstybių gautos pajamos pagal mokesčio mokėjimo tvarką yra priskiriamos B klasės pajamoms, t. y. tokioms pajamoms, gyventojų pajamų mokestį nuo kurių apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti privalo pats tokias pajamas gavęs gyventojas.

Kiekvienas nuolatinis Lietuvos gyventojas, iš užsienio valstybių gavęs pajamų (išskyrus nedeklaruojamų neapmokestinamųjų pajamų), Valstybinei mokesčių inspekcijai privalo pateikti Pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje turi nurodyti visas mokestiniu laikotarpiu Lietuvoje ir užsienio valstybėse gautas pajamas, išskyrus nedeklaruojamas neapmokestinamas pajamas.

Nuolatinis Lietuvos gyventojas, mokestiniu laikotarpiu atidaręs savo investicinę sąskaitą, ją turi nurodyti to laikotarpio Pajamų mokesčio deklaracijoje.

Patogiausia nuolatiniam Lietuvos gyventojui užpildyti ir pateikti Pajamų mokesčio deklaraciją elektroniniu būdu per Valstybinės mokesčių inspekcijos Elektroninio deklaravimo informacinę sistemą (toliau – EDS) (adresu: <https://deklaravimas.vmi.lt/>). Pajamų mokesčio deklaracijos užpildymo ir pateikimo priemonė – vedlys, kuriame deklaravimo procesas vykdomas klausimų ir atsakymų principu.

Nuolatinis Lietuvos gyventojas, deklaruodamas iš užsienio valstybės, su kuria Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, pajamas, nuo kurių užsienio valstybėje buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis, ir kurios užsienio valstybėje buvo apmokestintos pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatas, prie Pajamų mokesčio deklaracijos turi pridėti dokumentą apie gautas pajamas ir nuo jų užsienio valstybėje sumokėtą gyventojų pajamų mokesčio sumą (dokumento pridėti nereikia, jeigu vedlyje (preliminarioje deklaracijoje) tokie duomenys jau yra pateikti). Jeigu gyventojas prie Pajamų mokesčio deklaracijos neprideda tokio dokumento, jis neturi teisės naikinti iš užsienio valstybės gautų pajamų dvigubo apmokestinimo.

Nuolatinis Lietuvos gyventojas, deklaruodamas iš užsienio valstybės, su kuria Lietuva nėra sudariusi ir netaiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties ir kuri neįtraukta į Tikslinių teritorijų

sąrašą, gautas pajamas, nuo kurių užsienyje buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis, ir skaičiuodamas nuo tokių pajamų atskaitytiną užsienio valstybėje sumokėtą gyventojų pajamų mokesčio sumą, prie Pajamų mokesčio deklaracijos turi pridėti užsienio valstybės mokesčių administratoriaus patvirtintą dokumentą apie toje užsienio valstybėje gautas pajamas ir ten nuo jų sumokėtą gyventojų pajamų mokestį.

Pajamų mokesčio deklaraciją už kalendorinius metus nuolatinis Lietuvos gyventojas privalo pateikti iki kitų kalendorinių metų gegužės 1 dienos (išskyrus atvejus, kai teikiama deklaracija fizinio asmens, tapusiu nuolatinio Lietuvos gyventoju dėl per du vienas paskui kitą einančius mokestinius laikotarpius Lietuvoje išbūtų 280 ar daugiau dienų, atvykimo į Lietuvą metais Lietuvoje išbuvus ne mažiau kaip 90 dienų; tokia deklaracija už pirmuosius atvykimo į Lietuvą metus turi būti pateikta iki kitų po atvykimo į Lietuvą einančių metų gruodžio 31 dienos).

Jeigu tuo laikotarpiu, kai reikia pateikti Pajamų mokesčio deklaraciją, nuolatinis Lietuvos gyventojas yra išvykęs iš Lietuvos, tai:

- deklaraciją gyventojas pats gali pateikti elektroniniu būdu per EDS, arba jai pateikti gali suteikti atstovavimo teises EDS kitam asmeniui (atstovavimo teisės suteikiamos prisijungus prie EDS ir pasirinkus: Nustatymai > Atstovavimas > Mane atstovaujantys asmenys, nurodžius atstovo duomenis (vardą, pavardę, asmens kodą), paspaudus: leškoti > Suteikti teises > Tvirtinti priedą);

- užpildytą popierinę deklaraciją gyventojas gali atsiųsti paštu arba pristatyti į bet kurią apskrities valstybinę mokesčių inspekciją;

- deklaraciją už gyventoją Lietuvoje (atvykęs į apskrities valstybinę mokesčių inspekciją) gali užpildyti ir pateikti jo įgaliotas asmuo (turintis notaro patvirtintą gyventojų įgaliojimą).

Gyventojų pajamų mokestį nuo B klasės pajamų (įskaitant ir užsienio valstybėje gautas pajamas) gyventojas gali mokėti dalimis (kas mėnesį, kas ketvirtį ir pan.) arba visą sumą iškart, tačiau Pajamų mokesčio deklaracijoje apskaičiuotas mokėtinas gyventojų pajamų mokestis į Lietuvos Respublikos biudžetą turi būti sumokėtas iki deklaracijos pateikimo termino pabaigos.

Gyventojų pajamų mokestį gyventojas turi mokėti į vieną iš Valstybinės mokesčių inspekcijos biudžeto pajamų surenkamųjų sąskaitų.

VI. KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

1) Gyventojas – Lietuvos Respublikos pilietis mokestiniu laikotarpiu dirba ir gyvena Londone. Ar toks gyventojas privalo deklaruoti Jungtinėje Karalystėje uždirbtas pajamas ir nuo jų sumokėti gyventojų pajamų mokestį Lietuvoje?

Jeigu toks gyventojas mokestiniu laikotarpiu asmeninių, socialinių ir ekonominių interesų daugiau turi Jungtinėje Karalystėje, negu Lietuvoje (pvz.: asmens šeima gyvena kartu su juo Londone, jo vaikai mokosi Londone, šiame mieste jis turi nuolatinę gyvenamąją vietą, socialinio draudimo įmokos mokamos Jungtinėje Karalystėje; Lietuvoje likęs tik nuosavybės teise jam priklausantis nekilnojamasis turtas, kurį jis nuomoja), tuo mokestiniu laikotarpiu gyventojų pajamų mokesčio tikslais jis nėra laikomas nuolatinio Lietuvos gyventoju, todėl Lietuvoje neprivalo deklaruoti užsienyje uždirbtų pajamų ir nuo jų sumokėti gyventojų pajamų mokestį.

Jeigu toks gyventojas mokestiniu laikotarpiu asmeninių, socialinių ir ekonominių interesų daugiau turi Lietuvoje, negu Jungtinėje Karalystėje (pvz.: asmens šeima (sutuoktinis ir vaikai) gyvena Lietuvoje, Lietuvoje jis turi nekilnojamąjį ir kilnojamąjį turtą ir kt., Londone šis gyventojas tik dirba), tuo mokestiniu laikotarpiu gyventojas yra laikomas nuolatinio Lietuvos gyventoju. Lietuvos Respublikos mokesčių administratoriui jis privalo pateikti mokestinio laikotarpio Pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje turi būti nurodytos Jungtinėje Karalystėje uždirbtos pajamos ir kitos tuo mokestiniu laikotarpiu gyventojų gautos pajamos. Jeigu nuo su darbo santykiais susijusių pajamų Jungtinėje Karalystėje buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis, tokios pajamos, naikinant jų dvigubą apmokestinimą, yra neapmokestinamos Lietuvoje, tačiau prie Pajamų mokesčio deklaracijos gyventojas turi pridėti dokumentą, įrodantį, kad gyventojų pajamų mokestis buvo sumokėtas Jungtinėje Karalystėje.

2) Nuolatinis Lietuvos gyventojas, su Danijos įmone sudaręs nuotolinio darbo sutartį, dirba Lietuvoje. Ar toks gyventojas nuo iš Danijos įmonės gauto darbo užmokesčio privalo mokėti gyventojų pajamų mokestį Lietuvoje?

Pagal Lietuvos ir Danijos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties 15 straipsnį nuolatinio Lietuvos gyventojų už darbą Lietuvoje iš Danijos įmonės (Danijos rezidentės) gautas darbo užmokestis apmokestinamas tik Lietuvoje. Todėl nuolatinis Lietuvos gyventojas nuo už darbą Lietuvoje iš Danijos įmonės mokestiniu laikotarpiu gauto darbo užmokesčio privalo sumokėti gyventojų pajamų mokestį

Lietuvoje Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatyta tvarka bei deklaruoti šias pajamas to mokesčio laikotarpio Pajamų mokesčio deklaracijoje.

3) Nuolatinis Lietuvos gyventojas (t. y. gyventojas, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta visada buvo Lietuvoje) sukuria šeimą su užsienio valstybės gyventoju ir kalendorinių metų kovo 12 dieną galutinai išvyksta iš Lietuvos į užsienio valstybę, kuri nėra Tikslinė teritorija. Šią galutinio išvykimo iš Lietuvos datą gyventojas nurodo Lietuvos Respublikos mokesčių administratoriui pateiktoje Pajamų mokesčio deklaracijoje. Ar toks gyventojas privalo deklaruoti per visus kalendorinius metus, kuriais jis išvyko iš Lietuvos, gautas pajamas ir nuo jų sumokėti gyventojų pajamų mokestį Lietuvoje?

Vadovaujantis Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatomis asmuo, kuris buvo laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas ne mažiau kaip trejais vienais paskui kitą einančiais kalendoriniais metais ir galutinio išvykimo iš Lietuvos kalendoriniais metais Lietuvoje išbūna mažiau kaip 183 dienas, kalendoriniais metais, kuriais galutinai išvyksta iš Lietuvos, yra laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas iki galutinio išvykimo iš Lietuvos dienos. Todėl toks gyventojas Lietuvos Respublikos mokesčių administratoriui turi pateikti Pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje turi būti nurodyta galutinio išvykimo iš Lietuvos data ir turi būti nurodytos visos jo gautos pajamos iki galutinio išvykimo iš Lietuvos dienos, t. y. iki kovo 12 dienos. Pajamų mokesčio deklaracija turi būti pateikta ir gyventojų pajamų mokestis nuo tokių pajamų turi būti sumokėtas iki gyventojų galutinio išvykimo iš Lietuvos dienos, t. y. iki kovo 12 dienos.

Toks gyventojas Lietuvos Respublikos mokesčių administratoriui neprivalo pateikti Pajamų mokesčio deklaracijos už visus kalendorinius metus, kuriais jis išvyko iš Lietuvos, kadangi nuo kovo 12 dienos gyventojų pajamų mokesčio tikslais asmuo nebėra laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas.

4) Nuolatiniam Lietuvos gyventojui nuosavybės teise priklausė butas Bulgarijoje, kurį jis pardavė nuolatiniam Bulgarijos gyventojui. Šį butą gyventojas buvo įsigijęs prieš dvejus metus ir šiame bute nebuvo deklaruota gyventojų gyvenamoji vieta. Nuo buto pardavimo pajamų gyventojas sumokėjo gyventojų pajamų mokestį pagal Bulgarijos mokesčių įstatymus. Ar gyventojas už Bulgarijoje parduotą butą gautos pajamos apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu Lietuvoje?

Nuolatinio Lietuvos gyventojas gautos pajamos už Europos ekonominės erdvės valstybėje esančio nekilnojamojo turto pardavimą, jeigu toks turtas buvo įsigytas anksčiau negu prieš penkerius metus iki jo pardavimo, pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatas yra neapmokestinamosios pajamos. Kadangi butas, kuriame gyventojas nebuvo deklaravęs savo gyvenamosios vietos, Bulgarijoje buvo įsigytas prieš dvejus metus iki jo pardavimo, šio buto pardavimo pajamos pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą yra apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu.

Kadangi nuo buto pardavimo pajamų Bulgarijoje buvo sumokėtas gyventojų pajamų mokestis, ir Lietuvos, ir Bulgarijos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatos suteikė teisę Bulgarijai apmokestinti tokias nuolatinio Lietuvos gyventojas pajamas, nuo šių pajamų gyventojui nereikia mokėti gyventojų pajamų mokesčio Lietuvoje, kadangi, naikinant tokių pajamų dvigubą apmokestinimą pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 37 straipsnį, šios pajamos yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčio (t. y. neapmokestinamos) Lietuvoje.

Buto pardavimo pajamas nuolatinis Lietuvos gyventojas privalo deklaruoti savo Pajamų mokesčio deklaracijoje ir prie deklaracijos turi pridėti dokumentą, įrodantį, kad gyventojų pajamų mokestis Bulgarijoje buvo sumokėtas.

5) Nuolatinis Lietuvos gyventojas vykdo individualią veiklą Lietuvoje ir individualios veiklos pajamų gauna ne tik iš asmenų Lietuvoje, bet ir iš Latvijos bei Lenkijos gyventojų. Kaip apmokestinamos nuolatinio Lietuvos gyventojas individualios veiklos pajamos Lietuvoje?

Nuolatinis Lietuvos gyventojas nuo už Lietuvoje vykdytą individualią veiklą gautų pajamų (nesvarbu, iš kokių valstybių tokios pajamos gautos) gyventojų pajamų mokestį turi sumokėti Lietuvoje Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatyta tvarka.

Pagal Lietuvos ir Lenkijos bei Lietuvos ir Latvijos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių nuostatas nuolatinio Lietuvos gyventojas individualios veiklos pajamos, gautos už Lietuvoje vykdytą individualią veiklą, apmokestinamos Lietuvoje.

6) Kaip apmokestinamos nuolatiniam Lietuvos gyventojams iš užsienio valstybių į jų banko sąskaitas pervestos ar kitokiu būdu perduotos pinigų sumos?

Kai vienas sutuoktinis perveda pinigus kitam sutuoktiniui

Kai vienas iš sutuoktinių dirba užsienio valstybėje ir kitam sutuoktiniui – nuolatiniam Lietuvos gyventojui į banko sąskaitą perveda ar kitokiu būdu perduoda savo uždirbtus pinigus, laikoma, kad

tokios sumos yra bendroji jungtinė sutuoktinių nuosavybė, todėl jas gavęs sutuoktinis nuo tokių sumų neturi mokėti gyventojų pajamų mokesčio bei jų deklaruoti.

Kai tėvai perveda sumas savo nepilnamečių vaikų išlaikymui

Kai abu tėvai dirba užsienio valstybėje ir tam tikras pinigų sumas perveda ar kitokiu būdu perduoda jų nepilnamečius vaikus Lietuvoje prižiūrintiems asmenims, laikoma, kad tokios sumos skirtos vaikų priežiūrai (t. y. kompensuojamos vaikų reikmėms skirtos išlaidos), todėl jas gavęs gyventojas taip pat neturi mokėti gyventojų pajamų mokesčio nuo tokių sumų bei neprivalo jų deklaruoti.

Kai vienas iš tėvų perveda pinigus nepilnamečio vaiko išlaikymui

Kai užsienio valstybėje dirbančiam vienam iš tėvų teismo sprendimu yra pavesta išlaikyti arba pagal susitarimą jis išlaiko Lietuvoje gyvenantį (-čius) nepilnamečių (-čius) vaiką (-us) ir tokį (-ius) vaiką (-us) auginančiam asmeniui Lietuvoje perveda ar kitokiu būdu perduoda pinigus, tokios sumos pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą yra neapmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu ir nedeklaruojamos.

Kai vaikai perveda pinigus tėvams ar tėvai remia savo pilnamečius vaikus

Kai užsienyje dirbantys vaikai perveda ar kitokiu būdu perduoda pinigų sumas savo tėvams arba užsienyje dirbantys tėvai pinigais paremia savo pilnamečius vaikus, laikoma, kad pinigų gavėjas gauna dovanų.

Vadovaujantis Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 str. 1 dalies 26 punktu, dovanojimo būdu gautos pajamos iš sutuoktinio, vaikų (įvaikių), tėvų (įtėvių), brolių, seserų, vaikaičių ir senelių yra neapmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu ir tokių dovanų neprivaloma deklaruoti.

Kai gyventojai perveda pinigus giminystės ryšiais nesusijusiems nuolatiniam Lietuvos gyventojams

Kai gyventojas iš užsienio valstybės perveda ar kitokiu būdu perduoda pinigus nuolatiniam Lietuvos gyventojui (kuris nėra jo sutuoktinis, tėvas / motina, vaikas (įvaikis), brolis, sesuo, vaikaičiai ar senelis) ir tarp tokių gyventojų yra sudaryta įstatymų nustatytos formos dovanojimo sutartis, nuo tokios dovanų gautos sumos gyventojas neturi mokėti gyventojų pajamų mokesčio ir neprivalo jos deklaruoti tik tuo atveju, jeigu dovanojimo būdu gautų pajamų bendra suma per mokestinį laikotarpį neviršija 2 500 eurų. Nuo didesnės negu 2 500 eurų vertės iš kitų gyventojų (ne artimųjų) gautų dovanų gyventojas privalo sumokėti pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą mokėtiną gyventojų pajamų mokestį bei deklaruoti visą tokių gautų dovanų sumą.

Kai nuolatinis Lietuvos gyventojas į savo sąskaitą ar kitokiu būdu gauna pinigus, dėl kurių yra susitarta su pinigų siuntėju, kad tokiomis sumomis gavėjas neturi teisės disponuoti, arba kurių paskirtis yra nurodyta sutartyje (pavyzdžiui, gyventojui gražinama skola arba pinigų gavėjas įgaliotas juos pervesti kitiems asmenims ir pan.) ir, mokesčių administratoriui paprašius, pinigų gavėjas gali pateikti sutartį bei dokumentus, įrodančius, kad tokių susitarimų buvo laikomasi, tai tokios pervestos sumos nėra laikomos gyventojų, į kurio sąskaitą pervestos ar kitokiu būdu perduotos tokios sumos, pajamomis. Todėl nuo tokių pinigų sumos pinigų gavėjui nereikia mokėti gyventojų pajamų mokesčio.

Kai nuolatiniai Lietuvos gyventojai gauna pinigų sumas iš užsienio ir neturi jokių įrodymų, už ką gauti šie pinigai

Kai nuolatiniam Lietuvos gyventojui į banko sąskaitą pervedamos ar kitokiu būdu perduodamos pinigų sumos iš užsienio valstybių ir pinigų gavėjas neturi jokių įrodymų, kad pervestos sumos nėra jo pajamos ar yra priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms, tokios sumos laikomos iš šaltinio užsienio valstybėje gautomis pajamomis (pagal gyventojų pajamų mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamomis B klasės pajamoms), nuo kurių pinigų gavėjas turi sumokėti pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą mokėtiną gyventojų pajamų mokestį.